

KAYDİLEŞTİRİLEN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN KAYITLARIN TUTULMASININ USUL VE ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ (II-13.1) YAYIMLANDI

ÖZET : Tebliğde, sermaye piyasası işlemlerinin güvenli, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için, sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi tarafından kayden izlenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunca çıkarılarak 7 Ağustos 2014 tarihli ve 29081 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğ (II-13.1)'de sermaye piyasası işlemlerinin güvenli, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için, sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi tarafından kayden izlenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Kaydi sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin haklarla ilgili kayıtlar, Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi (MKK) tarafından oluşturulan elektronik ortamda MKK üyelerince tutulacaktır. Hesapların açılması ve hesaplarda kayıt ve değişiklik yapılması usul ve esasları MKK tarafından belirlenecek elektronik işlem yöntemleriyle üyeler tarafından hak sahiplerinin talimatlarına uygun şekilde MKK kayıtlarında değişiklik yapılması sureti ile gerçekleştirilecektir.

Söz konusu Tebliğ, bu Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

Saygılarımızla...

TEBLİĞ

Sermaye Piyasası Kurulundan:

KAYDİLEŞTİRİLEN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN KAYITLARIN TUTULMASININ USUL VE ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ (II-13.1)

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, sermaye piyasası işlemlerinin güvenli, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için, sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi tarafından kayden izlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, kaydi sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların kaydı ile kayden izleme işlemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Borsa: Anonim şirket şeklinde kurulan, sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek üzere kendisi veya piyasa işleticisi tarafından işletilen ve/veya yönetilen, alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştıran, Kanuna uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini,

b) DİBS: 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan devlet iç borçlanma senetlerini,

c) EFT: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Elektronik Fon Transfer Sistemini,

ç) EMKT: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Elektronik Menkul Kıymet Transfer Sistemini,

d) İhraççı: Sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurula başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve Kanuna tabi yatırım fonlarını,

e) Kanun: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,

f) Kaydi sermaye piyasası araçları: Kurulca kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarını,

g) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

ğ) Likidite senetleri: 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 52 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ihraç edilen senetleri,

- h) MKK: Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,
i) Sermaye piyasası araçları: Menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dâhil olmak üzere Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını,
ii) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,
j) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
k) TTK: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,
l) Üye: TCMB, ihraççılar, yatırım kuruluşları, merkezi takas kuruluşları ile Kurul tarafından belirlenen diğer kuruluşları,
m) Yatırım kuruluşu: Aracı kurumlar ile yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını ve bankaları,
ifade eder.

Kayıtların tutulması

MADDE 5 – (1) Kaydi sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin haklarla ilgili kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda MKK üyelerince tutulur. Hesapların açılması ve hesaplarda kayıt ve değişiklik yapılması usul ve esasları MKK tarafından belirlenecek elektronik işlem yöntemleriyle üyeler tarafından hak sahiplerinin talimatlarına uygun şekilde MKK kayıtlarında değişiklik yapılması sureti ile gerçekleştirilir.

(2) Doğal afet, teknik arıza gibi mücbir sebeplerle bir bilgi akışı sorunu olduğunda kayıtların ne şekilde iletileceği ve değiştirileceğine ilişkin usul ve esaslar MKK tarafından belirlenir.

(3) Takas işlemlerinin yürütülmesi için, merkezi takas kuruluşları itibarıyla da kayıt tutulur. Hak sahiplerinin kayıtları, üye hesapları ile bağlantı kurularak izlenir. Kayden izlenen haklar Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca senede bağlanmaz.

(4) Üyeler tarafından kayıtların tutulmasında kullanılacak kodlama sistemi MKK tarafından belirlenir.

(5) MKK’da tutulacak kayıtlar, Kurulca aksi kararlaştırılmadıkça bu Tebliğde düzenlenen hususlar dışında hiçbir sınırlama ve şarta tabi tutulamaz.

(6) Bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde üyelerin, MKK sisteminde işlemleri yerine getirmeye yetkili görevlileri, MKK’ca belirlenen usul çerçevesinde MKK’ya bildirilir ve işlemler, münhasıran bu görevlilerce yerine getirilir. Üyeler tarafından hesaplarda hatalı veya eksik kayıtları düzeltmek amacıyla kayıt yapılması durumunda, düzeltme yapıldığı bilgisi MKK’nın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde üye tarafından MKK’ya ve hak sahibine bildirilir. Üyelere hesap açma veya kayıt amacıyla yapılan başvurularda eksikliklerin bulunması halinde, talebin reddi mümkündür. Bu halde ret kararının, gerekçeli olarak hak sahiplerine üye tarafından derhal bildirilmesi zorunludur.

(7) Üyeler, MKK’dan izin almak kaydıyla, süreklilik arz etmeyecek şekilde diğer üyelerin teknik imkanlarını kullanmak suretiyle işlemlerini yürütebilirler.

(8) Üyeler, MKK tarafından belirlenecek ve Kurulca onaylanacak esaslar çerçevesinde, kendi istihdam ettikleri personel ve teknik imkanları kullanmak yerine diğer bir üye aracılığıyla dolaylı ve sürekli bir şekilde MKK’da işlemlerini yürütebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

MKK Nezdinde Tutulacak Hesaplar

Hesaplar

MADDE 6 – (1) MKK nezdinde tutulacak hesaplar, TCMB, ihraççılar, yatırım kuruluşları, merkezi takas kuruluşları ile Kurul tarafından belirlenen diğer kuruluşlar itibarıyla açılır.

(2) Hak sahiplerinin adına açılan yatırımcı ve ortak hesapları ise, kimlik bilgilerinin MKK'ya bildirilmesi üzerine açılır ve söz konusu hesaplar üzerinde işlem yapmaya yetkili üyeler ile bağlantısı kurulur.

(3) TCMB ile merkezi takas kuruluşları, herhangi bir üye ile bağlantı kurmaksızın, doğrudan doğruya MKK'da hesap açtırabilir.

(4) Yabancı merkezi saklama kuruluşlarının MKK nezdinde, MKK'nın yabancı saklama kuruluşları nezdinde hesap açtırması ve hesapların tutulmasına ilişkin usul ve esaslar MKK tarafından belirlenir. Yabancı merkezi saklama kuruluşlarının MKK nezdinde üye olarak veya Kurulca izin verilmesi halinde Takasbank'ın MKK nezdindeki hesabına bağlı olarak açtıracakları söz konusu hesaplar hak sahibi bazında izlenmeyebilir. MKK, kendi nezdinde veya Takasbank'ın MKK nezdindeki hesabında hak sahibi bazında izlenmeyecek şekilde hesap açmayı talep eden yabancı merkezi saklama kuruluşlarına ilişkin başvuruları Kurula iletir. Kurul bu başvuruları ülke bazında değerlendirir.

(5) Kurul düzenlemeleri uyarınca yurtdışında ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının hak sahibi bazında olmayan hesaplarda izlenmesi mümkündür.

(6) Bu hesapların gerçek mahiyetini gizleyecek nitelikte hesap açılmaz, kayıt tutulamaz.

İhraççı hesabı

MADDE 7 – (1) İhraççı hesabı, kaydi sermaye piyasası araçları için açılır.

(2) İhraççı hesapları; ihraççı havuz hesabı, ortak hesabı ve bilinmeyen ortak hesabından oluşur. İhraççının yatırım fonu kurucusu olması halinde ihraççı hesapları havuz hesabı ve bilinmeyen katılımcı hesabından oluşur.

(3) İhraççı havuz hesabı, kaydi sermaye piyasası araçları ihracına ilişkin geçici kayıtların izlenmesi amacı ile tutulur. İhraç edilecek kaydi sermaye piyasası araçlarının satış süresi boyunca takibi havuz hesabında yapılır ve satışa konu olan tutarlar satış süresinde kaydi sermaye piyasası araçlarının satılması ile veya satış öncesinde, ilgili hesaplara yapılacak kayıt neticesinde bu hesaptan düşülür. Yatırım fonu katılma paylarının ihraç ve iptal işlemleri de havuz hesabı kullanılarak yapılır.

(4) Ortak hesabı, ihraççı tarafından münferiden pay sahipleri için, MKK tarafından belirlenen bilgilerin MKK'ya iletilmesi ile açılır. Ortak hesabına sadece Borsada işlem görmeyen payların kayıtları yapılabilir. Bu hesaptaki kaydi sermaye piyasası araçları, ihraççının verdiği bilgiler doğrultusunda türleri ve hak sahipleri itibarıyla tutulur.

(5) Bilinmeyen ortak ve bilinmeyen katılımcı hesabı, kaydi dönüştürme aşamasında, hak sahiplerinin ihraççı tarafından bilinmemesi durumunda, bu nitelikteki payların toplu olarak izlenmesi amacı ile oluşturulur. Bu hesapta izlenen sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi halinde MKK kayıtlarında gerekli düzeltmeler yapılır. Bu durumda ihraççı ve ilgili diğer üyeler MKK tarafından istenecek bilgileri temin ederek kayıtlardaki değişiklikleri yapar.

İhraççı hesabının açılması

MADDE 8 – (1) İhraççı hesabının açılması için ihraççılar, MKK tarafından belirlenen bilgiler ile birlikte başvuruda bulunmakla yükümlüdürler. İhraççı hesabı açılırken eşanlı olarak bilinmeyen ortak veya bilinmeyen katılımcı hesabı da MKK tarafından açılır.

(2) Ortak hesabının açılmasında 11 inci maddede yer alan esaslara uyulur. Ancak söz konusu maddede yer alan bilgi ve belgelerin MKK'ya bildirimini ihraççı tarafından yapılır.

TCMB hesabı

MADDE 9 – (1) TCMB Hesabı, TCMB adına açılan DİBS Genel Depo Hesabıdır.

(2) DİBS Genel Depo Hesabı, EMKT sistemindeki bankalara ait depo hesaplarında bulunan kıymetlerin toplu olarak, hak sahibi bazında ayırım olmaksızın izlenmesini sağlamak için kullanılır.

(3) TCMB görüşü alınarak ihtiyaç duyulan diğer hesaplar da MKK tarafından açılabilir.

Yatırım kuruluşu hesabı

MADDE 10 – (1) Yatırım kuruluşu hesabı, DİBS Depo hesabı, işlemlerin niteliğine göre açılacak havuz hesapları ve yatırımcı hesaplarından oluşur.

(2) DİBS Depo Hesabı münhasıran, EMKT sistemindeki banka depo hesapları ile MKK nezdindeki yatırım kuruluşu hesapları arasındaki DİBS aktarımlarının ve yatırımcılarla gerçekleştirilecek alım/satım işlemleri sonucunda yatırımcı hesapları ile ilgili aktarımların yürütülmesi için kullanılır.

(3) Yatırım kuruluşu havuz hesapları, yatırım kuruluşunun, hesap sahibinin vekili sıfatıyla takas işlemlerini yerine getirmesi için kullanılır.

(4) Yatırımcı hesabı, yatırım kuruluşunun işlem yapmaya yetkili olduğu hak sahipleri adına açılmış hesaplardan oluşur.

Yatırımcı hesabı

MADDE 11 – (1) Yatırımcı hesabı, hak sahibi adına açılmış, nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın kaydi sermaye piyasası araçlarının izlendiği hesaptır. DİBS'ler dahil, yatırımcılara ait kaydi sermaye piyasası araçları yatırımcı hesaplarında izlenir. Bununla birlikte, Kurul tarafından her bir sermaye piyasası aracının ve/veya bu aracın konu edildiği işlemin niteliğine göre toplu olarak izleme kararı da verilebilir.

(2) Yatırımcı hesabı, yatırımcıların talepleri üzerine, üye sıfatını haiz yatırım kuruluşları ve merkezi takas kuruluşları tarafından MKK'ya yapılacak başvuru çerçevesinde açılır. MKK tarafından yatırımcı hesabı açılabilmesi için öncelikle, MKK tarafından belirlenen bilgilerin üyeler tarafından MKK'ya bildirilmesi gerekir.

(3) Anılan bilgilerin MKK'ya bildirimini takiben hesap kullanıma açılır. Yatırımcı ile ilgili tüm bilgilerin tamamlanmasıyla birlikte bir sicil numarası oluşturulur. Kurulca uygun görülen hallerde, hesabın ilgili yatırım kuruluşu tarafından açılarak kimlik bilgilerinin MKK'ya Kurulca belirlenecek ve 5 işgünü aşmayacak bir süre sonuna kadar tamamlanmasına izin verilebilir. Belirlenen sürenin bitimine kadar kimlik bilgilerinin istenen şekilde MKK'ya bildirilmemesi durumunda hesap hareketsizleştirilebilir. Hareketsizleştirme, ilgili hesaba giriş ve çıkış işlemlerinin engellenmesidir. Aynı yatırımcı bilgileri ile başka bir yatırım kuruluşu tarafından yatırımcı hesabı açılmak üzere yapılan başvurularda, aynı sicil numarası kullanılır.

(4) Aynı yatırımcı için birden fazla sicil numarası oluşturulduğunun daha sonra tespiti halinde, MKK tarafından yatırımcıya bildirimde bulunulması kaydıyla, tek sicil numarası verilir.

(5) Bu maddede yer alan bilgilerin sağlanması koşulu ile birden fazla kişinin müşterek hesap açtırma talepleri üzerine, üyeler tarafından müşterek mülkiyet yatırımcı hesabı açılır. Maliklerin iştirak oranları da kayden izlenir.

(6) MKK tarafından ikinci fıkra uyarınca belirlenen bilgiler, resmî kurumların veri tabanlarından elektronik ortamda temin edilebilir.

Merkezi takas kuruluşu hesabı

MADDE 12 – (1) Merkezi takas kuruluşu hesabı; takas havuz hesabı, havuz hesabı ve yatırımcı hesabından oluşur. Merkezi takas kuruluşunun faaliyetlerinin gerektirdiği diğer hesaplar MKK'nın onayıyla açılabilir. Ancak bu kuruluşların yatırımcı hesaplarında kayıtları izlenebilecek yatırımcı türleri için önceden Kurul onayı alınması gerekir.

(2) Takas havuz hesabı, merkezi takas kuruluşunun, vekil sıfatıyla üyelerin takas işlemlerini gerçekleştirmesi için kullanılır. Havuz hesabı, merkezi takas kuruluşunun hesap sahibinin vekili sıfatıyla takas işlemlerini yerine getirmesi için kullanılır.

(3) Yatırımcı hesaplarının açılmasında, 11 inci madde hükmü uygulanır.

Ortak ve yatırımcı hesaplarının alt hesapları

MADDE 13 – (1) Rehin, haciz, yatırımcı blokajı, satış blokajı ve MKK tarafından uygun görülecek diğer işlemlerin yapılması durumunda, bu işlemlere konu haklar MKK tarafından ilgili hesaplarla bağlantılı alt hesaplar açılmak sureti ile izlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi, Teslim ve İmhası

Kaydileştirme kararı

MADDE 14 – (1) Sermaye piyasası araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı esastır. Kurul, kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirler.

Kaydileştirilen sermaye piyasası araçlarının teslimi ve imhası

MADDE 15 – (1) Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hale gelir.

(2) Sermaye piyasası araçlarının teslim ve imha esasları MKK tarafından belirlenir ve Kurulun onayı ile yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DİBS Dışındaki Sermaye Piyasası Araçları Üzerinde Gerçekleştirilecek İşlemler

İhraçta bildirim

MADDE 16 – (1) İhraççılar izahnamenin veya ihraç belgesinin onayını izleyen iş günü sonuna kadar, kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin MKK tarafından belirlenen bilgileri MKK'ya bildirirler. İhraççı, ihraç kararının bir kamu otoritesinin onayını gerektirmesi halinde onayın verilmesi veya reddi kararını, bu kararın verilmesini izleyen iş günü; bu kararlara ilişkin ortaya çıkan değişiklikleri, söz konusu değişikliğin gerçekleşmesini izleyen iş günü sonuna kadar en seri şekilde MKK'ya bildirmekle yükümlüdür. İhraççı tarafından satış kararı ayrıca MKK'ya bildirilir. Bu bildirim üzerine, ihraç edilen kaydi sermaye piyasası araçlarının, ilgili ihraççı havuz hesabında geçici kayıtları yapılır.

(2) Bedelli sermaye artırımlarında, yeni pay alma hakları, Kurul düzenlemelerine uygun olarak kullanılır. Bedelli sermaye artırımı işlemlerinde öncelikle yeni pay alma hakları buldukları hesaplara kaydedilir. Yeni pay alma bedelinin yatırılması üzerine ilgili yeni pay alma hakları hesaplardan silinir; sermaye piyasası aracının ihraççının havuz hesabından yatırımcı ve ortak hesaplarına aktarımı ilgili üyeler tarafından gerçekleştirilir. Süresi içerisinde kullanılmayan yeni pay alma hakları, sürenin sonunda hesaplardan silinir.

(3) Bedelsiz sermaye artırımlarında, ihraççının bildirim üzerine ihraççı havuz hesabına kaydedilmiş olan haklar, açıklanan orana göre sermaye artırımı tarihi itibarıyla üye hesaplarına aktarılır.

(4) Borsa dışında yapılan satışlarda; satılan pay tutarları ve alıcıların kayıt yapılmasını istedikleri yatırım hesabı bilgileri, satışın yapıldığı günü izleyen iş günü sonuna kadar ihraççı veya ihraca aracılık eden üye tarafından MKK'ya bildirilir.

(5) Ortakların sermaye artırımlarında, Borsada satışı yapılan payların kaydı, 17 nci madde çerçevesinde yapılır.

(6) Esas sermaye sistemindeki ortaklıklarda, bir, iki, üç, dört ve beşinci fıkralara göre yapılan kayıtlar geçici nitelikte olup sermayenin ticaret siciline tescili ile kesinlik kazanır. Sermayenin ticaret siciline tescili, tescili izleyen iş günü ihraççı tarafından MKK'ya bildirilir.

(7) Bu maddede belirtilenler dışındaki kaydi sermaye piyasası araçlarının ihraç ve satışında, işlem Borsada gerçekleşmiş ise kayıtlar, 17 nci madde çerçevesinde yapılır. İşlem Borsa dışında gerçekleşmiş ise satılan tutarlara ve alıcıların kayıt yapılmasını istedikleri yatırım hesabına ilişkin bilgiler, Kurul düzenlemelerinde farklı bir süre öngörülmemiş olması halinde satışın yapıldığı günü izleyen iş günü sonuna kadar ihraççı tarafından MKK'ya bildirilir. Yatırım fonu katılma paylarının ihracında bildirim satışın yapıldığı gün yapılır.

(8) Yatırım fonu katılma paylarının ihracı hariç olmak üzere, satışa yatırım kuruluşlarınca aracılık edilmesi halinde bildirimler bu maddedeki esaslar dahilinde bu kuruluşlar tarafından yapılabilir.

(9) Yapılan bildirimler çerçevesinde, haklar, ihraççı havuz hesabından ilgili üyedeki yatırımcı hesaplarına veya havuz hesaplarına aktarılır. İlgili üye havuz hesaplarına aktarım halinde yatırımcı hesaplarına dağıtım, ilgili üyeler tarafından yapılır.

(10) Kayıtlı sermaye sisteminde satış süresi içinde satılmayan paylara ilişkin bilgiler, satış süresinin bitimini izleyen iş günü ihraççı tarafından MKK'ya bildirilir ve bu paylar ihraççı havuz hesabından silinir.

Alım-satım işlemlerinin kaydı

MADDE 17 – (1) Takas işlemleri, merkezi takas kuruluşu tarafından ilgili Borsanın takas düzenlemelerine uygun olarak MKK nezdindeki takas havuz hesabı ve yatırım kuruluşu havuz hesapları kullanılarak yapılır.

(2) Borsa işlemlerinin gerçekleştirilmesinden sonra yatırım kuruluşları, Borsada satışı yapılan sermaye piyasası araçlarını, 13 üncü maddeye göre ilgili yatırımcı hesaplarının alt hesabı şeklinde, MKK tarafından bu işlem için açılmış olan alt hesaba aktarırlar. Takas günü, takas yükümlülüğünün yerine getirilmesi amacı ile satışı yapılan kaydi sermaye piyasası araçları, yatırım kuruluşları tarafından yatırımcı hesaplarından yatırım kuruluşu havuz hesaplarına aktarılır. Yatırım kuruluşu havuz hesaplarında bulunan sermaye piyasası araçlarının takas havuz hesabına aktarılması ile söz konusu yatırım kuruluşunun takas borçları kapanır.

(3) Takas alacakları, merkezi takas kuruluşu tarafından takas havuz hesabından ilgili yatırım kuruluşu havuz hesaplarına aktarılır. Söz konusu sermaye piyasası araçlarının yatırımcı hesaplarına dağıtımını yatırım kuruluşları tarafından yapılır.

(4) Borsa dışında gerçekleştirilen alım satım işlemleri nedeniyle kayıtlarda gerekli değişiklikler, kaydi sermaye piyasası aracının yer aldığı hesabın MKK'da bağlantılı olduğu üye tarafından yapılır.

(5) Hesaplar arasındaki virmanlarda yukarıdaki esaslar uygulanır. Bu virmanların sebebinin gösterilme usul ve esasları MKK tarafından belirlenir.

(6) Hak sahipleri hesapları arasında yapılan virmanlarda üyelerin havuz hesapları kullanılamaz. Bu virmanların sebebinin gösterilme usul ve esasları MKK tarafından belirlenir.

Mali hakların kullanılması ve kaydı

MADDE 18 – (1) İhraççılar mali hakların kullanılmasıyla ilgili olarak, içeriği MKK tarafından belirlenecek bilgileri, yetkili organ kararının alınmasını izleyen iş günü; bu kararın bir kamu otoritesinin onayını gerektirmesi halinde onayın verilmesi veya reddi kararını, kararın verilmesini izleyen iş günü, bu kararlara ilişkin ortaya çıkan değişiklikleri, en geç işleme başlamadan bir gün önce en seri şekilde MKK'ya bildirmekle yükümlüdür.

(2) MKK, kaydi sermaye piyasası araçlarından doğan mali hakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkan değişikliklerin kayıtlara yansıtılmasını sağlayacak tedbirleri alır.

(3) Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin faiz, temettü tutarları, hak edildikleri ilk gün, ilgili hesaplara dağıtılmak üzere MKK'nın muhabir bankasına aktarılır. Bu tutarlar MKK'daki kayıtlar esas alınarak ilgili üye hesaplarına ve üyeler tarafından da hak sahiplerine derhal aktarılır.

(4) İhraççı mali hakların zamanında bildirilmemesinden veya yanlış ya da eksik bildirilmesinden sorumludur.

Sermaye azaltılması nedeniyle payların iptali

MADDE 19 – (1) İhraççının sermaye azaltımına karar vermesi durumunda, genel kurul kararının tescilini takiben azaltılan sermayeye isabet eden kısım ihraççı havuz hesabına toplanır ve iptal edilir.

(2) Yatırım fonu katılma paylarının ihraççı tarafından geri alınması durumunda paylar ihraççı havuz hesabında toplanarak iptal edilir.

Yönetimsel hakların kullanılması

MADDE 20 – (1) İhraççılar genel kurul toplantısının tarihini en geç ilgili düzenlemelerde belirtilen sürede MKK'ya bildirir.

(2) TTK'nın 417 nci maddesi uyarınca genel kurula katılacaklara ilişkin liste, genel kurul gününden bir gün önce MKK tarafından hazırlanır. Bu listede pay sahipleri, intifa hakkı sahipleri ile bunların varsa vekil tayin ettikleri kişilerin kimlik bilgilerinin ve payların itibari değerlerinin bulunması gerekir.

(3) Listede bulunacak asgari bilgiler, listenin alınma yöntemi ve zamanı ile ilgili usul ve esaslar MKK tarafından belirlenip ihraççılara duyurulur.

(4) Söz konusu listede yer alan hak sahipleri ilgili düzenlemeler çerçevesinde genel kurul toplantısına katılabilir.

(5) MKK'dan alınan bu bilgiler üçüncü kişilere verilemez, veriliş amacı dışında kullanılamaz.

Yabancı sermaye piyasası araçlarına ilişkin kayıtlar

MADDE 21 – (1) Kurulun yabancı sermaye piyasası araçlarının ve depo sertifikalarının Kurul kaydına alınmasına ilişkin düzenlemeleri uyarınca ihraç edilen yabancı sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak bu Tebliğin ihraçta bildirimine ilişkin 16 nci, mali hakların kullanılması ve kaydına ilişkin 18 inci ve yönetimsel hakların kullanılmasına ilişkin 20 nci maddesinde belirlenmiş olandan farklı usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.

Teminat, rehin ve intifa hakkına ilişkin kayıt

MADDE 22 – (1) Kaydi sermaye piyasası araçları üzerine teminat, rehin ve intifa hakkı kurulmasına ilişkin olarak, tarafların, bu hakkın tesis edildiğine ilişkin belgeleri, ilgili üyelere vermeleri üzerine, ilgili üyelerce durum derhal MKK kayıtlarına yansıtılır.

(2) Kanunun 47 nci maddesi uyarınca mülkiyetin teminat verende kaldığı teminat sözleşmelerinde, kaydi sermaye piyasası araçları, aksi taraflarca kararlaştırılmadıkça, teminat verenin mevcut hesabına bağlı bir alt hesap açılmak suretiyle MKK kayıtlarında izlenir. Alt hesapta intifa hakkı sahibi ile lehine teminat verilmiş üçüncü kişinin kimlik bilgileri yer alır. Teminata konu sermaye piyasası aracının teminat alana ait alt hesaba kaydı halinde, teminat veren kişiye ilişkin kimlik bilgileri de bu hesaba bağlantılı olarak

izlenir. Teminat sözleşmesinin sona ermesi ile teminat alan teminat konusu sermaye piyasası araçlarını veya bu araçları kullanmış ise eş değerini teminat verene iade eder.

(3) Kanununun 47 nci maddesi uyarınca mülkiyetin teminat alana devredildiği durumda teminat sözleşmelerine konu sermaye piyasası araçları, teminat alanın hesabına teminat açıklaması ile kayden aktarılır. Teminat sözleşmesinin sona ermesi ile teminat alan, teminat konusu sermaye piyasası araçlarının veya eş değerinin mülkiyetini teminat verenin hesabına teminat iadesi açıklaması ile kayden iade eder.

(4) Temerrüt halinde ya da kanun veya sözleşme hükümlerinde öngörülen sebeplerle teminattan alacağın karşılanması söz konusu olduğunda Kanununun 47 nci maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

(5) İntifa hakkına konu sermaye piyasası araçları, hakkı tesis edenin ve intifa hakkı sahibinin kimlik bilgileri ile birlikte izlenir.

(6) Rehne konu olan sermaye piyasası araçları ise, hakkı tesis edenin mevcut hesabına bağlı bir alt hesap açılmak suretiyle veya rehin alanın hesabında bir alt hesap açılmak suretiyle MKK kayıtlarında izlenir.

(7) Rehin veya teminata konu sermaye piyasası aracının rehin veya teminat alana ait alt hesaba kaydı halinde, bu hakları tesis eden kişiye ilişkin kimlik bilgileri de bu hesaba bağlantılı olarak izlenir.

(8) Teminat alan veya veren hakkında, adli veya idari makamlarca mal varlığının yeniden yapılandırılması veya benzer mahiyette bir karar veya tasfiye kararı verilmesi halinde Kanununun 47 nci maddesinin beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.

(9) Sermaye piyasası araçlarının tabi olduğu hükümlere binaen Kurul, sermaye piyasası aracı bazında bu madde kapsamındaki haklarla ilgili kayıtların tutulması konusunda sınırlamalar getirebilir.

Yatırımcı blokajı

MADDE 23 – (1) MKK nezdindeki yatırımcı hesaplarına ve ortak hesaplarına, ilgili üyenin tasarruf yetkisini sınırlamaya yönelik olarak bu hesapların sahipleri tarafından blokaj konulabilir. Blokaj işlemlerine ilişkin esaslar MKK tarafından belirlenir.

Yatırımcı uyarı sistemi

MADDE 24 – (1) Hak sahiplerinin bilgilendirilmesine yönelik olarak MKK yatırımcı uyarı sistemine kayıtlılık, Kurul tarafından zorunlu tutulabilir.

(2) Yatırımcı uyarı sistemine kayıtlı olunmaması durumunda MKK tarafından belirlenen ve Kurulca onaylanan işlemlerin gerçekleştirilmesi engellenebilir.

Külli halefiyet yoluyla devirlerin kaydı

MADDE 25 – (1) Külli halefiyete dayanan devirlerde, hak sahipliğini gösteren belgeye dayanarak ve gerekli yasal yükümlülükler yerine getirilerek ilgili üye tarafından MKK kayıtlarında gerekli değişiklikler yapılır.

(2) Kaydi sermaye piyasası araçları MKK'da izlenen ihraççılar, taraf oldukları birleşme veya devralma gibi külli halefiyet sonucunu doğuran işlemleri ile ilgili olarak, içeriği MKK tarafından belirlenecek bilgileri yetkili organ kararının alınmasını izleyen iş günü, bu kararın bir kamu otoritesinin onayını gerektirmesi halinde onayı veya reddi kararını, kararın verilmesini izleyen iş günü, bu kararlara ilişkin ortaya çıkan değişiklikleri, söz konusu değişikliğin gerçekleşmesini izleyen iş günü sonuna kadar en seri şekilde MKK'ya bildirmekle yükümlüdür. Bu işlemler sonucunda infisahın ve yapılan sermaye artırımının ticaret siciline tescili de; tescili izleyen iş günü veya en geç külli halefiyet yoluyla devirlerin kaydı işlemlerine başlamadan bir gün önce ihraççı tarafından MKK'ya bildirilir ve MKK, üye hesaplarında gerekli kayıtları oluşturur.

Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin her türlü haciz ve tedbir işlemleri

MADDE 26 – (1) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talep münhasıran MKK'nın üyeleri tarafından ilgili

yatırımcı ve ortak hesaplarında ayrı bir alt hesap oluşturulması sureti ile yerine getirilir. İlgili kanunlar uyarınca elektronik ortamda tebliğati yapılan alacakların takip ve tahsiline ilişkin hükümler saklıdır.

(2) Üyeler kendilerine gelen her türlü haciz ve tedbir taleplerini karşılamak üzere, öncelikle MKK nezdindeki kayıtlarda gerekli değişiklikleri bu Tebliğin 5 inci maddesi uyarınca MKK tarafından belirlenecek elektronik işlem yöntemlerine uygun olarak yapmakla yükümlüdürler.

(3) Kurul tarafından MKK'ya bildirilen işlem yasakları MKK tarafından derhal ilgili hesaplara işlenir. Kurul tarafından işlem yasağı getirilen kişilerin hesaplarında 22 nci madde ve bu madde kapsamında yapılan işlemler, ilgili üyeler tarafından derhal Kurula bildirilir.

Hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi

MADDE 27 – (1) Kaydi sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya ilgili üye tarafından MKK'ca belirlenecek elektronik yöntemlerle yapılan bildirim tarihi esas alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

DİBS İşlemleri

DİBS anapara ve faiz ödemeleri

MADDE 28 – (1) DİBS anapara ve faiz ödemelerinde, MKK, üye bazında saklama bakiyesi bilgilerini TCMB'ye iletir. Bu bakiyelere tekabül eden ödeme tutarları TCMB tarafından ilgili üye hesaplarına aktarılır. EFT üyesi olmayan MKK üyelerine ait tutarlar ise TCMB tarafından MKK'nın muhabir bankasına aktarılır ve MKK tarafından sağlanan bakiye bilgileri doğrultusunda bu muhabir banka tarafından ilgili üyelere dağıtılır. Bu işlem için sözkonusu MKK üyelerinin muhabir banka nezdinde hesap açtırmış olmaları gerekir. Yatırımcılara ait DİBS'lere tekabül eden ödeme tutarlarının yatırımcı hesaplarına aktarılması üyeler tarafından gerçekleştirilir.

(2) DİBS anapara ve faiz ödemesi işlemlerinde ödemenin yapılacağı günden bir gün önce, EMKT sisteminin kapanmasının ardından TCMB tarafından gönderilen mesajların alınmasını takiben, ödeme yapılacak DİBS hareketsizleştirilir. Bu andan sonra söz konusu kıymetler için MKK'da herhangi bir işlem yapılmaz. Ödenecek kıymetlerin MKK sistemindeki bakiyeleri ise, TCMB'ye yapılan bildirim takiben itfa günü ödeme işlemi başlamadan önce silinir.

EMKT ile MKK sistemleri arasında kıymet transferi

MADDE 29 – (1) Üyelerin MKK sistemindeki hesaplara kıymet aktarımı, MKK'nın EMKT sistemindeki hesabına EMKT sistemini kullanarak transfer yapmaları ile gerçekleştirilir. MKK'nın bu hesabına gelen kıymet tutarı, üyenin MKK'daki hesabı alacaklandırılmak suretiyle MKK sistemine yansıtılır.

(2) MKK'daki hesaptan EMKT sistemindeki bir hesaba kıymet transferi için, MKK sistemine iletilen virman mesajı, MKK'nın EMKT sistemindeki hesabından ilgili üyenin EMKT sistemindeki hesabına kıymet devri yapılmak suretiyle gerçekleştirilir.

(3) EMKT'deki MKK hesabı, MKK nezdinde tutulan, TCMB Hesabı dışındaki toplam bakiyeleri gösterir.

Likidite senetlerine ilişkin işlemler

MADDE 30 – (1) Likidite senetleri bu Tebliğin DİBS'lere ilişkin hükümlerine tabidir.

Diğer işlemler

MADDE 31 – (1) DİBS'ler dışındaki işlemlere ilişkin Dördüncü Bölümde yer alan maddelerden rehin ve teminata ilişkin 22 nci madde, külli halefiyet yoluyla devirlerin kaydına ilişkin 25 inci madde, kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin her türlü haciz ve

tedbir işlemlerinin düzenlendiği 26 ncı madde, hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesine ilişkin 27 nci madde DİBS'lere ilişkin işlemlerde de uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik

MADDE 32 – (1) MKK kayıtları gizlidir. Ancak kanun veya kanunla açıkça yetki verilmiş mevzuat hükmü ile yetkili kılınmış kişilere ve/veya kurumlara bilgi verilmesi gizliliğin ihlali sayılmaz.

(2) Ayrıca;

a) Kanunun 77 nci maddesi çerçevesinde faaliyet gösteren merkezi takas kuruluşlarının Kanunun 78 inci maddesi uyarınca yürütecekleri merkezi karşı taraf uygulaması kapsamında,

b) Kanunun 65 inci maddesi çerçevesinde faaliyet gösteren Borsaların Kanunun 70 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yürütecekleri gözetim faaliyetleri kapsamında,

kullanım amacını belirtmek ve gerekçelerini açıklamak suretiyle talep ettikleri bilgiler MKK'ca bu kuruluşlara verilir. MKK'daki bilgilerin bu kuruluşlara sağlanması halinde de bilgilerin gizli kalması gerekliliği devam eder. Bu kapsamda MKK ile ilgili kuruluş arasında bir protokol yapılır.

Hak sahiplerinin bilgilendirilmesi

MADDE 33 – (1) Hak sahiplerine, ilgili üye ve/veya MKK tarafından, MKK'da kendileri adına tutulan kayıtlara ilişkin bilgi verilebilir.

Kamuya açık tutulacak bilgi ve veriler

MADDE 34 – (1) Hak sahibi bazında olmamak koşuluyla, istatistik amaçlı bilgi ile üye ve sermaye piyasası aracı bazında stok bilgisi, MKK'nın tespit edeceği ve Kurulca onaylanacak esaslar kapsamında kamuya açık tutulabilir veya talep edenlere verilebilir.

(2) Bu maddenin uygulanmasında eşit koşullardaki herkese eşit şekilde erişim sağlanması ilkesi gözetilir.

İhraççının bilgilendirilmesi

MADDE 35 – (1) TTK'nın 499 uncu maddesi çerçevesinde ihraççılar tarafından hak sahiplerinin pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek olmaksızın MKK nezdinde ihraççılar itibarıyla tutulan kayıtlar esas alınır.

(2) İdari mercilere verilmek ve mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi amacıyla pay sahipliğine ilişkin olarak ihraççılar tarafından talep edilen bilgiler MKK'nın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde ihraççılara iletilir. Pay sahipliğine ilişkin bilgiler ayrıca, piyasa gözetim ve denetim politikaları dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde MKK tarafından ihraççılara iletilir. İhraççılar, MKK'dan aldıkları bu bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdürler. Söz konusu bilgiler ihraççıların idari sorumluluğu bulunan kişileri dışında hukuka aykırı olarak kimseyle paylaşılamaz ve veriliş amaçları dışında kullanılamaz.

(3) MKK, hak sahibi bazında olmamak kaydıyla, pay sahipliğine ilişkin istatistiksel verileri ihraççılara verebilir.

MKK kayıtlarının saklanması

MADDE 36 – (1) MKK, kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklarla ilgili değişiklikleri, izleyen on yıl süreyle değişiklikten önceki haliyle değiştirilemez bir şekilde elektronik ortamda saklar. Yatırım fonu kayıtlarının saklanması için, Kurulca daha uzun bir süre belirlenebilir.

İhraççılarca MKK'ya yapılacak bildirimler

MADDE 37 – (1) Bu Tebliğ uyarınca ihraççılarca MKK'ya yapılacak bildirimlerde kullanılacak verinin, ihraççı tarafından bildirilmiş olması kaydıyla, MKK ile sistem

entegrasyonu bulunan diğer veri tabanlarından alınabildiği durumda ihraççılarca MKK'ya ayrıca bildirim yapılmaz.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 38 – (1) 22/12/2002 tarihli ve 24971 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (Seri: IV, No: 28) yürürlükten kaldırılmıştır.

Takasbank nezdinde mislen saklanan hisse senetleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Takasbank nezdinde mislen saklanmakta olan hisse senetlerinin kayden izlenmesine Kurulca karar verilmesi halinde Kurul tarafından belirlenen süre içinde hak sahibinin kendisinin doğrudan veya MKK üyesi bir yatırım kuruluşu vasıtasıyla ilettiği aksi yönde bir talebi olmadıkça topluca ve aynı tarihte MKK tarafından kaydileştirilir ve MKK nezdinde hak sahipleri bazında kayden izlenmeye başlanır.

Nevi ayırımına ilişkin esaslar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Payları kayden izlenmeye başlanacak ortaklıkların aynı gruptaki paylarının farklı nevilerden olması durumunda, borsada işlem gören paylar MKK tarafından nevelerine ilişkin bir ayırım yapılmaksızın izlenir. Bu ortaklıkların, kaydileştirmeye ilişkin alınacak Kurul kararı tarihinden itibaren bir yıl içinde paylarını aynı türe çevirerek esas sözleşmelerinde bu yönde değişiklik yapmaları gerekir. Ortaklıklar, nevi değişimine ilişkin olarak süresinde esas sözleşmelerini uyumlu hale getirecekleri ve MKK kayıtlarını esas alarak yapacakları işlemlerde nevi ayırımına gitmeyecekleri hususlarında MKK'ya taahhütte bulunmakla mükelleftirler.

Yürürlük

MADDE 39 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

